

Орейда В. М.

викладачка

ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України»

м. Бережани

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ВИКЛАДАННІ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У сучасному світі освіта є потужним чинником розвитку особистості, формування її духовної культури, інтелекту та майбутнього творчого потенціалу. Сучасні реформи та зміни в освітній сфері спонукають викладачів історії досліджувати та створювати нові способи організації освітнього процесу.

Найважливішими цілями навчання в цілому та історичної освіти зокрема є: розвиток в здобувачів освіти самостійності та самоорганізації, уміння відстоювати власну позицію та формування високого рівня громадянсько-правової особистості та культури, готовність до співпраці та розвиток творчої активності, толерантність до чужої думки, вміння вести діалог, шукати та знаходити значущі компроміси, ініціативність, уміння працювати з іншими, працювати в команді та вчитися разом, оцінювати явища та вирішувати проблеми, планувати, вчитися самостійно і, таким чином, набувати та обробляти інформацію.

При викладанні історії, заняття мають сприяти формуванню вміння студентів аналізувати та оцінювати історичні факти, події та явища для визначення їх впливу на сьогодення. [1]

Сучасний викладач історії працює в умовах полікультурного та глобалізованого суспільства, яке порушує актуальні педагогічні проблеми, «делікатні» теми створюють виклики в його діяльності, значущість яких полягає в необхідності навчати сьогодення, вивчаючи особливості минулого.

Організація історичної освіти в навчальному закладі передбачає формування практичних умінь і навичок, таких як відкриття інформації, аналіз, інтерпретація та оцінка інформації, відображення явищ і процесів суспільного життя, встановлення подій, формування, висловлювання й обґрунтування власної точки зору, формулювання висновків. Усе це потребує використання інноваційних методик навчання, а саме інтерактивні заняття, створення навчальних проектів, порівняльне вивчення історії, робота з первинними джерелами, використання технологій, дослідження історії України через культуру і мистецтво та інші. [1]

Проведення інтерактивних занять допомагає студентам краще зрозуміти історичні події та персоналії, а також розвивати навички критичного мислення. Розігрування історичних фактів через рольові ігри, дозволяє відчувати себе учасниками того чи іншого історичного періоду. Вони можуть грати ролі видатних осіб, приймати рішення та розв'язувати конфлікти, що виникали в минулому. Організація дебатів на теми з історії України допомагає здобувачам освіти розвивати навички аргументації, критичного мислення та роботи з інформацією. Вони можуть обговорювати ключові події, особистості та тенденції в історії України. Використання віртуальної реальності або розширеної реальності для проведення віртуальних екскурсій до історичних місць України дозволяє досліджувати архітектуру, пам'ятники та музеї безпосередньо з аудиторії. Історичні ігри та симуляції дають змогу відтворити історичні події та випробувати свої знання, приймаючи рішення в ситуаціях, що схожі на ті, що виникали в минулому. Організація дослідження історичних артефактів або документів дозволяє здобувачам освіти зануритися в історичний контекст та аналізувати першоджерела. [2]

Застосування мультимедійних ресурсів, віртуальних турів, відео та аудіо матеріалів дозволить створити цікаві та поглиблені заняття про історію України. Використання програм для створення мультимедійних презентацій, таких як PowerPoint, Prezi або Google Slides, дозволяє візуалізувати історичні події, особистості та процеси за допомогою зображень, графіків та відеороликів. Відеоматеріали, такі як документальні фільми, відеоуроки та

історичні реконструкції, допомагають створити живий та захоплюючий контекст для вивчення історії. Використання веб-ресурсів, таких як інтерактивні веб-сайти, бази даних історичних документів та онлайн-матеріали для вивчення історії України, дозволяє студентам самостійно отримувати знання. Здобувачі освіти навчаючись на платформах, таких як Google Classroom або Moodle, обмінюються думками, співпрацюючи над проектами, поза аудиторією.

Активна робота з первинними джерелами є важливою складовою вивчення історії України у вищій школі, оскільки вона дозволяє студентам безпосередньо пізнавати минуле через аналіз оригінальних документів, текстів та матеріалів. Вони можуть досліджувати історичні джерела, такі як листи, договори, законодавчі акти та інші архівні матеріали, для розуміння контексту та сутності історичних подій. Аналіз археологічних знахідок, таких як артефакти, монети, зразки одягу тощо, допомагає відтворити життя і повсякденність людей минулих епох. [3]

Порівняльне вивчення історії є важливою складовою освіти, оскільки воно дозволяє здобувачам освіти отримати глибше розуміння світової історії і її зв'язок з історією рідного краю, з'ясувати взаємовплив між різними культурами, цивілізаціями та епохами.

Створення проектів з історії України є важливим інструментом для поглибленого вивчення та розуміння історичних подій, процесів та особистостей. Це дає можливість застосовувати свої знання та навички в творчий спосіб, а також розвивати критичне мислення та дослідницькі навички. Студенти можуть підготувати презентації на теми з історії України, використовуючи мультимедійні ресурси, графіку та відеоматеріали для ілюстрації своїх досліджень, створювати веб-сайти або блоги, присвячені різним аспектам історії України, де вони можуть публікувати свої дослідження, статті та рецензії, знімати короткометражні фільми або документальні відео, що розповідають про певні епохи або події в історії України, а також розробляти ігри або екскурсії, які дозволять поглибити своє розуміння певних історичних подій або періодів.

З метою набуття здобувачами освіти історичної та інших компетентностей під час вивчення історії України організовується науково-дослідна діяльність відповідно до державних вимог до освітньої підготовки здобувачів освіти.

Викладачі історії, які постійно перебувають у пошуку інноваційних методів навчання, ефективного засвоєння знань і застосування їх у реальному житті, використовують практичні заняття, як спосіб організації самостійної дослідницької діяльності здобувачів освіти. Метою практичних занять є не стільки вивчення певної навчальної теми за допомогою історичних матеріалів, скільки розвиток певних умінь і навичок, стимулювання пізнавальної активності і самостійності [4].

Особливістю вивчення історії є те, що вона виключає експеримент у буквальному сенсі й має справу з історичними фактами, зафіксованими в джерелах. Тому здобувачі освіти не можуть безпосередньо впливати на об'єкт дослідження, постійно змінюючи умови, як у природному експерименті. Але вони можуть аналізувати джерела з різних точок зору, залучаючи нові, щоб зробити висновки.

Сучасний розвиток вищої школи пред'являє високі вимоги до освітнього процесу, створюючи умови для постійного творчого пошуку новаторських методів.

Список використаних джерел:

1. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / За заг. редакцією Г.Л. Єфремової. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2020. 444 с.
2. Башкір О. Активні й інтерактивні методи навчання у вищій школі. Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія». Харків, 2018. Вип. 60. С. 33–44.
3. Яковенко Г. Г. Методика навчання історії : навчально-методичний посібник. Харків : Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с
4. Гуревич, Р. С., Кадемія, М. Ю. Інноваційні освітні технології у вищих навчальних закладах. Проблеми та перспективи формування національної гуманітарнотехнічної еліти: зб. наук. пр. Матеріали 2-ї міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 25–26 травня 2016 р.). Харків: НТУ «ХП», 45 (49), 266–274.